Perustuslakivaliokunta

Perjantai 31.3.2017 klo 9.00—10.50

Läsnä
puheenjohtaja Annika Lapintie vas
varapuheenjohtaja Tapani Tölli kesk
jäsen Maria Guzenina sd (4, 5, 6, 7) (3 osittain)
jäsen Anna-Maja Henriksson r
jäsen Hannu Hoskonen kesk
jäsen Antti Häkkänen kok (4, 5, 6, 7) (3 osittain)
jäsen Ilkka Kantola sd
jäsen Antti Kurvinen kesk (4, 5, 6, 7) (3 osittain)
jäsen Jaana Laitinen-Pesola kok
jäsen Markus Lohi kesk
jäsen Leena Meri ps
jäsen Ville Niinistö vihr (4, 5, 6, 7) (3 osittain)
jäsen Wille Rydman kok
jäsen Ville Skinnari sd (4, 5, 6, 7) (3 osittain)
varajäsen Mats Löfström r
varajäsen Jani Mäkelä ps (1, 2, 3, 4)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Matti Marttunen
valiokuntaneuvos Mikael Koillinen
valiokuntaneuvos Liisa Vanhala

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 11 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi

Hallituksen esitys HE 15/2017 vp
Asiantuntijalausunto HE 15/2017 vp PeV 31.03.2017 lainsäädäntöneuvos Marietta Keravuori-Rusanen, oikeusministeriö Asiantuntijalausunto A 3

Asiantuntijalausunto HE 15/2017 vp PeV 31.03.2017 kieliasiainneuvos Corinna Tammenmaa, oikeusministeriö Asiantuntijalausunto B 3
Asiantuntijalausunto HE 15/2017 vp PeV 31.03.2017 vaalijohtaja Arto Jääskeläinen, oikeusministeriö Asiantuntijalausunto C 3

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- lainsäädäntöneuvos Marietta Keravuori-Rusanen, oikeusministeriö, liite
- kieliasiainneuvos Corinna Tammenmaa, oikeusministeriö, liite
- vaalijohtaja Arto Jääskeläinen, oikeusministeriö, liite
- hallitusneuvos Päivi Salo, sosiaali- ja terveysministeriö
- hallitusneuvos Ilkka Turunen, valtiovarainministeriö

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tuomioistuinlain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 270/2016 vp
Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tuomioistuinlain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta PeVP 22/2017 vp, A 4

Valiokunta hyväksyi käsittelyn pohjaksi 24.3.2017 jaetun lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun loppuun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunnan perustelujen 7., 8. ja 9. kappale päätettiin yksimielisesti ed. Löfströmin ehdotuksesta muuttaa kuulumaan seuraavasti:

"Nyt ehdotettavan lainsäädännön mukaisella käräjäoikeuksien yhdistämisellä on kuitenkin vaikutuksia kielellisten oikeuksien ja erityisesti ruotsinkielisten tuomioistuinpalveluiden kannalta. Hallituksen esityksessä selostetun mukaisesti suuremmissa tuomioistuinyksiköissä voi olla paremmat mahdollisuudet toteuttaa kielellisiä oikeuksia muodostamalla vahvennettuja kokoonpanoja tai kieliosasto ruotsinkielisten asioiden käsittelyä varten sekä järjestämällä henkilöstölle kielikoulutusta. Kuitenkin ehdotetulla lainsäädännöllä ja siihen liittyvällä alemmanasteisella sääntelyllä voi olla myös kielteisiä vaikutuksia kielellisten oikeuksien toteutumiseen käytännössä.

Käräjäoikeuksien kanslioiden ja istuntopaikkojen sijainnista säädetään tuomioistuinlain 2 luvun 4 §:n nojalla oikeusministeriön asetuksella. Hallituksen esityksen liitteenä olevan asetusluonnoksen mukaan käräjäoikeuksien kanslioita poistuisi muun muassa sellaisilta paikkakunnilta, joissa toistaiseksi on kaksikielinen käräjäoikeus. Hallituksen esityksessä on arvioitu myös kanslioiden siirtymisen vaikutuksia kielitaitoisen kansliahenkilökunnan rekrytointiin (s. 30, 56-57). Perustuslakivaliokunta kiinnittää huomiota siihen hallituksen esityksen valmistelussa esiin tuotuun näkemykseen (ks. HE s. 56), jonka mukaan nykyisten käräjäoikeuksien ruotsinkielinen henkilöstö ei ole halukas siirtymään uusille paikkakunnille. Tämä voisi lähtökohtaisesti vaikeuttaa kielellisten oikeuksien toteuttamista käytännössä.

Perustuslakivaliokunta korostaa tarvetta kiinnittää käräjäoikeusverkoston uudistuksessa erityistä huomiota kielellisiin oikeuksiin ja niiden käytännön toteutumiseen varsinkin vahvasti ruotsinkielisillä alueilla. Yhtäältä säänneltäessä esimerkiksi toimipaikkoja asetuksella tai niistä päätettäessä tulee huolehtia kielellisten oikeuksien toteutumisesta (PeVL 21/2009 vp, PeVL 42/2006 vp). Toisaalta uudistuksessa on välttämätöntä ryhtyä myös käytännön toimiin kielellisten oikeuksien toteutumiseksi. Tällaisia voivat olla esimerkiksi hallituksen esityksessäkin mainitut kieliosastojen perustaminen, koulutus ja kielitaidon entistä suurempi huomioon ottaminen rekrytoinnissa."

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

5. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksista Schengenin tietojärjestelmän (SIS) muuttamisesta

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 21/2017 vp
Valiokunnan lausuntoluonnos Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksista Schengenin tietojärjestelmän (SIS) muuttamisesta A 5

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen sellaisenaan.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

6. Muut asiat

Todettiin viikkosuunnitelma.

7. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on tiistaina 4.4.2017 kello 10.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Matti Marttunen